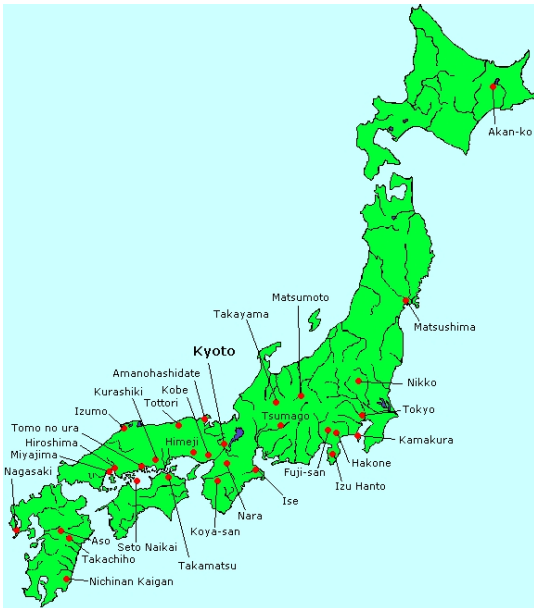


Bài học Nhật Bản: Canh Tân và Giáo Dục

Tác Giả: LS Nguyễn Hữu Thọ
Thứ Năm, 02 Tháng 8 Năm 2012 08:19

Năm 1905 sau khi Nhật thắng Nga tại Lỗ Thuần, Phan Bội Châu phát động phong trào Đông Du để cứu quốc và học hỏi kỹ thuật từ Nhật Bản, một quốc gia đang văn minh Việt Nam.



Lý trí hành động của Vua Minh làm chủ thuyết, từ học bán thế kỷ 19, Minh Trị Thiên Hoàng đã canh tân Nhật Bản theo biểu hiện "ngày ngày đi mới, càng ngày càng thêm mới" của Khổng Tử (nhật nhật tân, học học tân).

Vua mới tinh thần Minh Trị Thiên Hoàng chủ trương phát huy văn hóa và đạo học Đông Phương.

Vua mới giáo dục Nhật Bản không theo lối học khoa cử, từ chương của Tống Nho và đã phê bình những kiến thức hiện đại về khoa học kỹ thuật Tây Phương để phát triển công nghiệp, thương mại, canh tân nông nghiệp và cải cách xã hội.

Vua mới chính trị, Minh Trị Thiên Hoàng ban hành cải cách để trong quân chủ lập hiến, cho người dân quyền tự do lập các đảng phái và các cơ quan nghị viện để phát huy theo biểu hiện "dân vi quý" của Mạnh Tử.

Bài học Nhặt Bùn: Canh Tân và Giáo Dục

Tác Giả: LS Nguyễn Hữu Thọ
Thứ Năm, 02 Tháng 8 Năm 2012 08:19

Trong Chương D Giáo Dục năm 1870, Minh Trị Thiên Hoàng kêu gọi quốc dân duy trì các nguyên tắc căn bản của đất nước:

“Hãy i các thôn dân!

Các bậc tiên vương đã gây dựng đất nước này trên quy mô rộng lớn và trù phú của và đất đai nông cấy ruộng đất của vương quốc. Qua bao thế hệ, quốc dân đã nhốt trí trong tinh thần Trung Hiếu làm ruộng quê hương. Vinh quang là đức tính của quốc gia đất cấy ruộng trên đất nước. Hãy i các thôn dân, các con phò i hiếu thảo với cha mẹ, thờ phụng mẹ anh chị em, hòa thuận gia đình, thành tín với bần hàn. Phò i ôn hòa và khiêm cung, làm đất nhân chính với mọi người. Hãy i và trau dồi văn chương nghệ thuật, phát triển các khả năng trí tuệ, kỉ luật toàn các đức lý của trudy. Hãy làm việc công ích và đức cao công nghĩa. Hãy tôn trọng hiệ pháp và tuân theo luật pháp. Khi quốc bần hãy can đảm hiệ thân cho Tổ Quốc”.

Tuyên ngôn Minh Trị Thiên Hoàng đưa ra 5 nguyên tắc căn bản trong Hiến Chương ban hành từ khi khai mở quốc nguyên Minh Trị:

1. Thiệt lập chế độ nghị.- Các cơ quan nghị viện theo luật pháp và mọi chính sách căn bản phải được quy định theo ý nguyện của quốc dân.

2. Bình đẳng và hợp tác giai cấp.- Các giai cấp trên xuống dưới bình đẳng và thông nhốt cùng chung nỗ lực thi công vương quốc gia.

3. Bình đẳng cho mọi người dân.- Mọi tầng lớp dân chúng, dân chính cũng như quân nhân, được hưởng công bằng đất đai ruộng đất thóc hiệ nhệ ng sệ nguyệ n chính đáng của mình, không còn bất mãn hay tranh chấp.

4. Canh tân xã hội.- Mọi tầng lớp công nhân thi cệ xã hội phải được cho công bằng và công lý là căn bản của mọi hành động, được thi cệ thi do sệ điệ u hành của thiên nhiên.

5. Truy cập bá khoa học và đạo học.- Minh Triết và Tri Thức sẽ được phổ biến trong thiên hạ phù hợp với lợi ích của quốc gia.

Trong Chiến đấu năm 1946, Nhật Hoàng Hirohito cũng nhận nhận quốc dân:

"Cho đến nay, những nguyên tắc ghi trong Hiến Chương Minh Trị vẫn giữ nguyên giá trị là những lý tưởng cao đẹp. Chúng ta vẫn mong muốn các học sinh của mình thế này để phục vụ cho đất nước. Chúng ta xác định giá trị các nguyên tắc trong Hiến Chương và tìm cách loại bỏ các sai lầm trong quá khứ. Theo đúng nguyện vọng của quốc dân, chúng ta cùng nhau xây dựng lại một nước Nhật Bản mới, hòa bình, trong đó toàn dân được hưởng văn hóa giàu đẹp và một sự ngày càng nâng cao (...)"

Rõ ràng đây vẫn minh sẽ được phát huy trong hòa bình, đem lại những ánh sáng cho những người cho quê hương chúng ta mà cho cả nhân loại.

Tình yêu gia đình và tình yêu quê hương là những đức tính sẽ trở nên của dân tộc ta. Với quy tắc tâm hồn nã, chúng ta sẽ nên là một đất nước tình thương nhân loại (...)

Những gì gần bó dân tộc ta phải dứt hẳn trên lòng tín nhiệm và tình thương thân thiện ái, chứ không thể dựa vào các truy cập thuyết hay huy vọng thoải (...). Cùng nhau chúng ta giữ vững niềm tin. Chúng ta sẽ can đảm vượt qua mọi thử thách để đem lại phát triển. Cùng nhau chúng ta sẽ hành động trong tình đoàn kết, với ý thức trách nhiệm và bao dung, và dân tộc ta sẽ trở ra xứng đáng với những truy cập thế học cao đẹp như thế..."

Sự canh tân và phú cường của Nhật Bản là một tấm gương sáng cho Việt Nam và đã gây nên niềm tin cho các sĩ phu cứu quốc.